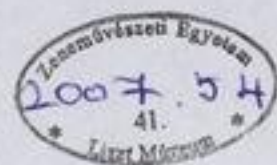

H 5 197

Egy emlékpénz projekt 2000-ben:

125 ÉVES A LISZT FERENC ZENEMŰVÉSZETI EGYETEM

Soltész Ferenc Gábor

ZENEAKADÉMIA
LISZT MÚZEUM

A Magyar Numizmatikai Társulatban 2006 november 9-én
elhangzott előadás írásos változata

Egy emlékpénz projekt 2000-ben: 125 éves a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem

Soltész Ferenc Gábor

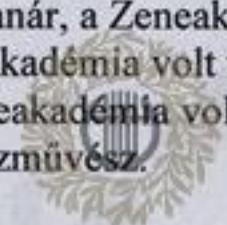
A magyar parlament 1873-ban szavazta meg a Zeneakadémia felállításának költségeit, amely 1875 október 14-én nyitotta meg kapuit. Királyi jóváhagyással elnökévé Liszt Ferencet, igazgatójává Erkel Ferencet nevezték ki. Ez a magas oktatási színvonalú, nemzetközileg elismert intézmény ünnepelte 2000-ben alapításának 125-ik évfordulóját Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem néven. Az ünnepi alkalomra a MNB kibocsátott egy 3000 Ft névértékű ezüst emlékpénzt. Liszt numizmatikai ábrázolásaival kapcsolatos kutakodásaim során véletlenül mélyedtem bele ebbe a témába, érdekessége megragadott, készítetést éreztem arra, hogy a végére járjak.

Emlékpénzt biztos mindegyikünk tartott már a kezében, de az elkészülésig vezető úttal talán nincs mindenki teljesen tisztában. Jelen előadásban lépésről-lépésre követve ezen emlékpénz megvalósulását, szeretném megismertetni a tagtársakkal az elkészülés folyamatát.

Mielőtt rátérnék az előadás érdemi részére, szeretnék köszönetet mondani mindazoknak, akik hozzásegítettek az előadás megtartásához:

Legelőször dr. Garami Erikának, akitől az induláshoz kaptam iránymutatást, és a többieknek:

S. Vasas Edit, Képző- és Iparművészeti lektorátus,
Leszkó Erika, MNB Emissziós Főosztály,
Böröcz Szilvia, MNB Látogatóközpont,
L. Kovásznai Viktória, Magyar Nemzeti Galéria,
Gaál Ferenc vezérigazgató, Magyar Pénzverő,
Dr. Radó Ákos, az MNB Emissziós Főosztály volt vezetője,
Falvai Sándor egyetemi tanár, a Zeneakadémia volt rektora,
Balassa Mariann, a Zeneakadémia volt titkárságvezetője,
Böszörményi Jenő, a Zeneakadémia volt gazdasági vezetője,
Sz. Egyed Emma szobrászművész.

 ZENEAKADÉMIA
LISZT MŰZEUM

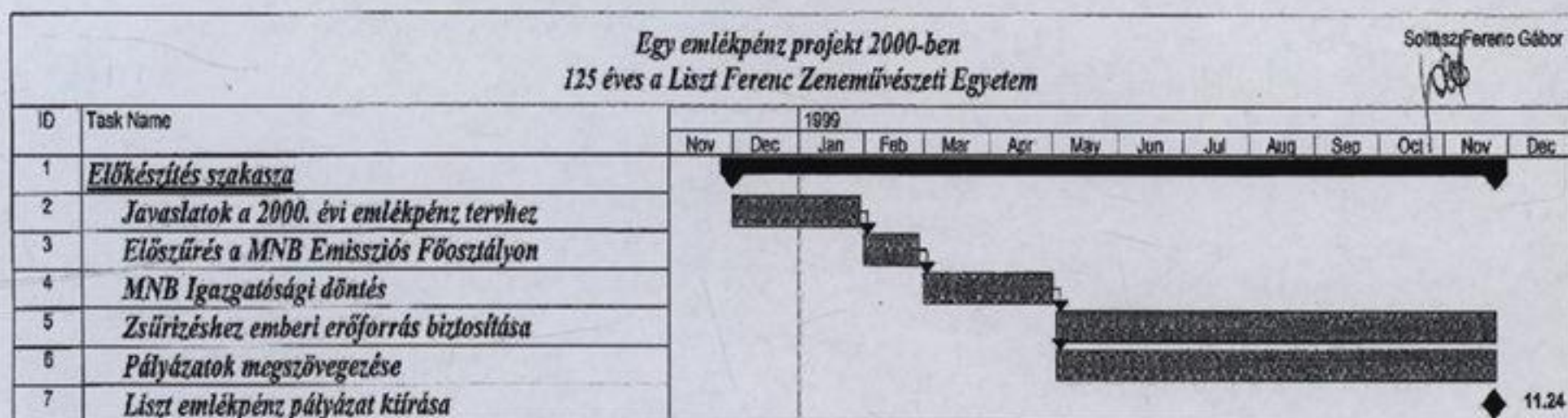
A címben emlékpénz projektről olvashatnak. A kifejezés használata tudatos, úgy gondoltam a projekt szó használatával tudom legjobban érzékeltetni a megismert a gazdasági, művészeti és technikai eseményeket, összefüggéseket. A projektek legtömörebben átfutási diagramban foglalhatók össze, mely átfutási diagram a folyamatot a grafika eszközeivel támogatva teszi áttekinthetővé, szemléletessé. A diagram egyik koordinátája az időt, másik koordinátája a tevékenységeket jelöli, amelyek közül a valamilyen szempont szerint összetartozóakat 'szummázó' sorok foglalnak keretbe. Akkor hát lássuk a projektet!

A történéseket négy szakaszra osztottam fel:

Előkészítés,
Tervezés,
Kivitelezés,
Zeneakadémiai éremajándékozás.

(Az átfutási diagramból hiányzik az emlékpénzek zeneakadémiai ajándékozása, mert az emlékpénz készítésének nem része.)

1. ELŐKÉSZÍTÉS - a javaslatról a pályázati kiírásig

A hivatalos eljárás

Javaslatok a 2000. évi emlékpénz tervhez 1998 december - 1999 január

A Magyar Nemzeti Bankban minden évre emlékpénz kibocsátási terv készül. Javaslatételhez megkeresnek szervezeteket (pl. Magyar Éremgyűjtők Egyesülete, Magyar Nemzeti Múzeum, Pénzverő, Nemzeti Évfordulók Titkársága), numizmatikusokat (pl. Garami Erika, Gedai István). Ezentúl különféle szervezetektől számtalan megkeresés érkezik jubileumok, alkalmak ill. témák emlékpénzen való megörökítésére. Az éves emlékpénz kibocsátási tervhez 50-70 javaslat szokott összegyűlni. A 2000. évi tervhez javaslatot küldött a Zeneakadémia is. Az egyetem nevében, Falvai rektor úr aláírásával, levelet küldtek Surányi Györgynek. Ebben leírták, hogy a világhírű Zeneakadémia 125. éves jubileuma kiváló alkalom lenne arra, hogy azt emlékpénzen is megörökítsék.

Előszűrés a MNB Emissziós Főosztályon 1999. február

A beérkezett javaslatokat egy elsődleges szűrésnek vetik alá, amit az Emissziós Főosztály munkatársai szoktak elvégezni, hiszen az évente kibocsátott emlékpénzek száma 5-8 darab lehet. A szűrés után többnyire 10 emlékpénz kibocsátására tesznek előterjesztést a MNB Igazgatóságának.

MNB Igazgatósági döntése 1999 március-április

Az előterjesztéshez mellékelik az összes beküldött javaslatot is, hiszen volt már arra példa, hogy ezek közül is bekerült valamelyik az éves kibocsátási tervbe. (Az időbeni hosszúság az időpontegyeztetési nehézségekből adódik). Az igazgatóság által jóváhagyott éves emlékpénz kibocsátási terv alapján az Emissziós Főosztályon elindul a szervezési munka.

Zsűrizéshez emberi erőforrás biztosítása 1999 május-november

Kétféle munkához kell embereket találni:

Tematikus szakértő. A tematikus szakértő az a hozzáértő ember, aki a kibocsátani kívánt emlékpénz tématerületének szakértője. Pl. amikor az emlékpénz témája egy hód, meg tudja mondani a pályázati tervben szereplő állat tényleg hód-e vagy sem. Amennyiben egy tervben alapvető tematikai hibát fedez fel, azt a tervet nem zsűrizik tovább, elvetik. Megtalálásuk, rendelkezésre állásuk biztosítása hosszú egyeztetés eredménye.

Szakmai zsűri megszervezése. Tagjai képzőművészek, numizmatikus-, művészettörténész-, tematikus szakértők, verdei szakemberek, MNB munkatársak, kereskedelmi szakemberek. Ez könnyebb feladat, mint az előző, adott a kör, ahonnan meríteni lehet.

Pályázatok megszövegezése 1999 május-november

A tematikus szakértő segítségével meghatározásra kerül az elkészítendő emlékpénz tematikája, ez kiegészül a pályázat szakmai, anyagi, jogi és határidő paramétereivel.

tematikai paraméterek:

3 terv közül legalább 1 terven Liszt Ferenc portréja az elő- vagy hátlapon,

előlapon: **MAGYAR KÖZTÁRSASÁG** felirat, **3000 forint** értékjelzés, **2000** verési évszám, **BP.** verdejel (ezek az éremkép kötelező részei, hiszen a MNB által kibocsátott emlékpénzek törvényes fizetőeszközök is), tervező mesterjegye,
hátlapon: Zeneakadémia homlokzata - legalább egy terven, **125 éves a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem** felirat.

szakmai paraméterek:

meghívásos pályázaton 3 elő- és 3 hátlap grafikai tervének beadása két méretben (D160, D38,61),
a beérkezett grafikai terveket zsűri minősíti,
a megvalósításra javasolt grafikai terv alapján gipszmodellt kell készíteni.

anyagi paraméterek:

a résztvételért 100.000.-Ft jár,
a nyertes pályázat alkotója érmeoldalanként 250.000.- felhasználási jogdíjat kap,
nem megfelelő gipszmodell esetén a MNB nem fizet semmit.

jogi paraméterek: a felhasználói jogdíj kifizetésével minden jog a Bankra száll.

határidő paraméterek:

grafikai tervek beadása	2000 02.22. 10 ⁰⁰ ,
grafikai tervek zsűrizése	2000 02.22. 14 ⁰⁰

Mindezeket egy sablon alapján írásba foglalják, a felkéréseket megküldik a Képző- és Iparművészeti Lektorátusnak, amely jogosult a pályázatok lefolytatására. A Liszt emlékpénz felkérése 1999 november 24-én készült el.

Az utolsó két feladat időtartama azért ilyen hosszú, mert a 2000. évi emlékpénz tervbe 5 db. emlékpénz került be (2000. évforduló, Veszélyeztetett állatvilág - európai hód, 100 éve született Gábor Dénes, 400 éve született Lorántffy Zsuzsanna, 125 éves a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem), amelyekhez kapcsolódó szervező munkát csak ilyen átfutással lehetett elvégezni.

Amikor a felkérést elolvastam, már az elején rácsodálkoztam a következő kitételre: "... a pénzérme megtervezésére 3 művész részére szíveskedjék pályázatot kiírni ..." Miért kell meghívásos, zártkörű pályázatot kiírni? Amikor lehetőségem volt ezután érdeklődni, megtettem. A kapott választ így foglalható össze:

1. A nyílt pályázatok általában nem hoznak kivételesen, színvonalas munkákat, ráadásul sok „zajjal” is járnak. Utóbbira példa a forgalmi pénzek 1991/92-es nyilvános pályázatával kapcsolatos vitaözön, ami biztosan taszítólág hathatott a MNB szakembereire. Ami nívós munka, az egy meghívásos pályázat alkalmával is látómezőbe kerül. Utoljára 2005-ben, az '56-os emlékpénzek kapcsán került nyilvános pályázat kiírásra, amire gipszet kellett beküldeni. Sok sikerületlen, technikailag megvalósíthatatlan pályázati munka érkezett, mindössze 3 ismert művész munkája érte el az elvárt szintet. Őket egy megismételt, de meghívásos pályázatra kérték fel.
2. A meghívásos pályázatra olyan művészeket lehet felkérni, akiknek az adott téma „fekszik”, pl. jó portrészok, a témát képesek művészileg és technikailag uralni. A cél egyszerűbben elérhető az elvárt színvonal tartása mellett. Általában 3 művész kerül felkérésre, 2 elismert és 1 kevésbé ismert vagy kezdő, aki ezzel lehetőséget kap képességei megmutatására.

Az informatív rész

Az előkészítés fázisának kulcsfigurája dr. Radó Ákos, a MNB Emissziós Főosztályának akkori vezetője. A vele való telefonbeszélgetés megerősített abban a tudatban, hogy a hierarchia kellő súllyal bíró pontjait birtokló emberek hatékonyan tudnak folyamatokat indítani ill. befolyásolni. Két jellegzetes megnyilatkozása: Nem vagyok „gyűjtő”. A Társulatról jó véleményem van, az innen érkező javaslatokat mindig megfontolandónak tartottam.

A Liszt emlékpénz kapcsán őt idézném, nem szó szerint, szavainak lényegét igyekszem visszacni:

“A kerek jubileumra alapozva én találtam ki, hogy készüljön egy ilyen emlékpénz. Szeretem a komolyzenét, a Zeneakadémiát, mint intézményt, nagyra tartom. Az volt a célom, hogy hazai és nemzetközi szinten emléket állítsunk ennek az intézménynek”.

Amit most fogok mondani részben fikció, valóságmaggal. Radó úrnak elhatározása megvalósításához támogatásra volt szüksége, hiszen belső emberként tudta, egyedül nem érhet célba. Felvette a kapcsolatot a Zeneakadémia vezetőivel, több telefonbeszélgetés után személyesen is ellátogatott oda. A megbeszélésen a „zenészek” elmondták, sok „öreg, bibircsók Liszt” ábrázolás van forgalomban, igen jól mutatna az emlékpénzen egy fiatal Liszt, valamint a Zeneakadémia 1907-ben épült gyönyörű

épülete. (Ezt az óhajt később, mint felkért tematikus szakértők, az előzetes konzultációk során javasolták is a Banknak.) Falvai rektor úr aláírásával levelet küldtek a banknak a jubileumi emlékpénz kibocsátását javasolva. Radó úr a Zeneakadémia levelére támaszkodva és befolyását felhasználva meggyőzhette a bizottságot elképzelése jogosságáról: Ezt az emlékpénzt ki kell adni!

2. TERVEZÉS - a pályázat kiírásától a végleges gipszmodellig

		Egy emlékpénz projekt 2000-ben 125 éves a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem						
ID	Task Name	July	August	September	October	November	December	January
1	A kivitelezés szakasza							
2	Apatő készítés gipszmodell alapján							
3	Verőő gyártás							
4	Próbaverés							
5	Próbaveretek szállítása az MNB-be							
6	Próbaveretek jóváhagyása - MNB							
7	Sorozatgyártás							
8	Veretek leszállítása							

Képző- és Iparművészeti Lektorátus pályázati kiírása 1999 december 20.

A pályázati kiírás szinte szó szerinti átvétele a bank felkérő levelének, egy különbséggel:

- szerepelnek benne a pályázati részvételre felkért művészek nevei (Bognár György, Gáti Gábor, Sz. Egyed Emma)

A kiírás megtörténtéről másodlat megküldésével értesítve lett minden érintett.

A felkért művészek közül Egyed Emma és Gáti Gábor korábban már készített Liszt Ferencet ábrázoló munkákat (érem, díjérem, köztéri dombormű ill. szobor). Bognár Györgytől én nem ismerek Liszt ábrázolást.

Sz. Egyed Emma, 1988
D128, öntött bronz díjérem, előlap

Gáti Gábor, 1985
D100, öntött bronz érem, előlap

Grafikai pályázati anyagok készítése 2000 január-február

A művészek három tényező "szorításában" dolgoztak: témakör, szakmai megkööttségek, határidő. A témakört 1 - 1- terv erejéig behatárolta a pályázati kiírás (Liszt portré, Zeneakadémia homlokzat), a többi négy oldalra is kellett valami méltót kitalálni. Kutatómunka még annak számára is szükséges volt, aki már korábban is készített Liszt ábrázolásokat. A szakmai megkööttség a majdani verhetőség biztosítása. Legjobban a határidő szorított, a leadás időpontját rögzítette a pályázati kiírás.

Grafikai pályázati anyagok leadása 2000 február 22. 10⁰⁰

Beadás helye: MNB Bankjegy és Érmegyűjtemény, Bp. V. Szabadság tér 8-9. A épület fszt.

A beérkezett pályázati anyag művészenkénti bontásban:

Bognár György	6 grafikai terv (3 elő- és 3 hátlap), tervoldalanként 1 mondat leírás,
Gáti Gábor	7 grafikai terv (3 elő- és 4 hátlap), 3 oldal részletes leírás
Sz. Egyed Emma	6 grafikai terv (3 elő- és 3 hátlap), tervoldalanként részletes leírás.

Mindenki teljesítette kétféle méretű grafika beadását, leírást mellékel. Az összes portré fiatal Lisztet ábrázolt, holott az 'ifjú' jelző nem szerepelt a kiírásban. A művészek két stratégia mentén haladva dolgozták ki terveiket. Bognár és Egyed éremterveket küldött be, míg Gáti éremoldalakat tervezett, az esetleges összerendelést a döntéshozókra bízta.

Grafikai pályázati anyagok zsűrizése 2000 február 22. 14⁰⁰

Bírálat helye: MNB Bankjegy és Érmegyűjtemény, Bp. V. Szabadság tér 8-9. A épület fszt.

A zsűrizés mindenkor azzal kezdődik, hogy a tematikus szakértő eldönti, melyik terv nem teljesíti a kiírásban foglaltakat, pl. az ábrázolás helytelen, nem valóság-hű (a portré nem olyan, mint amilyen a sok Liszt kép ismeretében rögzült, vagy ha a zongorista mozdulat nem „Lisztes”). Ezeket a terveket „lefordítják”, többet nem foglalkoznak vele - ilyenre nem került sor. Ezután a zsűrizésre érdemesnek tartott munkákat kiterítik egy asztalra és elkezdődik az egyenkénti értékelés – művészeti, numizmatikai, veréstechnikai, kereskedelmi - eladhatósági szempontok alapján. Ami kihullik a rostán, lefordítják. A végső értékelés, választás a legjobb tervek közül történik.

A zsűri értékelését ezzel kezdte: „a művészek nagyon színvonalas, szép terveket mutattak be”. Egyenként értékelték a művészek beadott terveit, végül Egyed Emma 3. számú tervét találták a legjobbnak vagy ahogy a jegyzőkönyvben áll: *A szakértő bizottság a 3. számú tervet javasolta felhasználásra. A felhasználásra nem kerülő tervek részvételi díjáért pedig ki-ki mehetett a pénztárhoz.*

A nyertes számára jegyzőkönyvben rögzítették a gipszmodellel kapcsolatos feltételrendszert:

1. Előírták a művésznak, hogy a gipszmodell készítése előtt konzultáljon a pénzverő szakemberével.
2. Meghatározták a gipszmodell méretét (D140-200mm), plasztikájának irányelveit,
3. a beadás határidejét, helyét,
4. a felhasználási jogdíj mértékét, kifizetésének feltételeit, a kifizetés utáni jogi helyzetet.

Vita nem volt, a zsűri egyébként is csak javaslatot ad, a döntés a bank jogköre. A grafikai terv kiválasztása után a bank is állást foglal, elfogadás esetén készülhet el a gipszmodell.

A végeredmény egyértelmű volt, hiszen Egyed Emma tervei feleltek meg leginkább a kiírásban leírtaknak. Mindhárom előlapon *fiatal* Liszt portré volt, és mindhárom hátlapon látható volt az épület főhomlokzata, eltérő nézőpontokból. A fiatal Liszt megjelenítését a művésznő nagyon fontosnak tartotta, mert így a figyelem a muzsikusz jövőjére irányul és nem a megtett útra, ezért tette minden terve előlapjára.

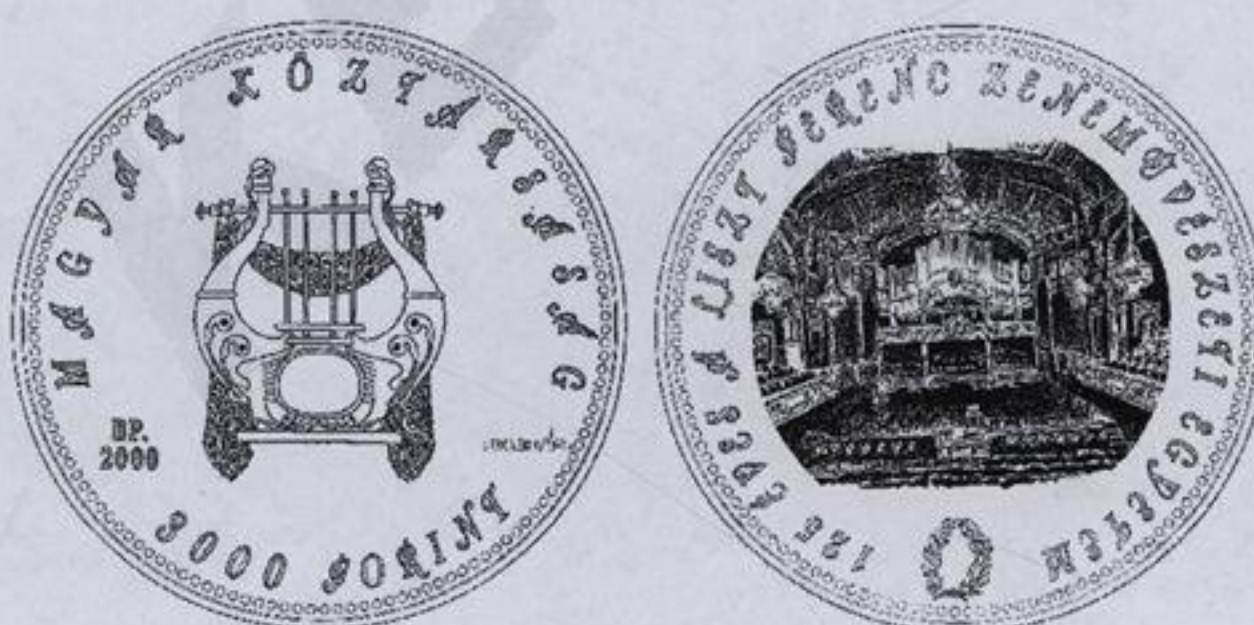
A zeneakadémiai delegáltaknak Egyed nyertes terve a részletes épülethomlokzat ábrázolás miatt is tetszett, számukra ez amiatt volt fontos, mert több emlékpénzt kívántak vásárolni jubileumi adományozás céljaira.

No.1 terv

No.2 terv

No.3 terv

A zsűri értékelése: A legszebb kompozíció a 3.számú előlap. Az 1. és 2. hátlapokon a portré nem karakteres. A Zeneakadémia külső és belső épületrészeinek ábrázolása kompozíciójában nem szerencsés és különösen a nagyterem vert érmen nehezen lenne megvalósítható.

No.1 előlap

No.2 előlap

No.3 előlap

No.1 hátlap

No.2 hátlap

No.3 hátlap

No.4 hátlap

A zsűri értékelése: Nagyon szép és verdeileg is kivitelezhető kompozíció a 1. és a 2. előlap, és a 1. és a 2. hátlap. Mindkét hátlapon karakteres a különböző fotó felhasználásával készült fiatalkori portré.

Sz. Egyed Emma grafikai tervei

No.1 terv

No.2 terv

No.3 terv

A zsűri értékelése: Tervein nagyon szépek az épületábrázolások és karakteresek a portrék. A legszebb kompozíció a 3. számú portrés előlap és a Zeneakadémia épületének Liszt Ferenc téri főhomlokzatát ábrázoló 3. számú hátlap. Nagyon szép és a korhoz illő a feliratok betűtípusa.

Előlap – 2000-ből és 1988-ból

Amikor Egyed Emma 2. tervének magyar ruhás portráját megláttam eszembe jutott egy reformkori történet, amely arról szól, hogyan jutott Liszt élete második díszmagyarjához (az elsőt 1820-ban Eszterházy Miklós hercegtől kapta). Megosztanám Önökkel.

1839 decemberének végén Lisztet egyik pesti koncertje után "elcipelték" a Kaszinóba egy többszáz személyes, cigányzenés vacsorára. Az este folyamán az egyik melléktérbe vezette titkára, ahol egy rártarti, magyar ruhás kisember várta. Megragadta Liszt kezét, és bemutatkozott: "Kostyál Ádám pest-budai szabómester vagyok!" Majd így folytatta: "Azért kerestem fel, művész uram, mert nem nézhetjük immáron, hogy a magyar nemzet felkent művésze, a világszerte körülrajongott Orpheusz, a szép dallamok varázslója s a magyar szívek istenáldotta gyóntatója olyan frakkban, mellényben és pantallóban járjon, mintha Franciaországban ringatták volna a bölcsőjét, vagy Németország valamely labanc falujában. Itt az ideje, hogy uraságod magyar ruhát öltösz, méghozzá olyat, mely méltó a jelenleg élő legnagyobb magyarhoz: Liszt Ferenchez!" A mester intésére négy szabólegény rontott rá a művészre, és pillanatok alatt méretet vettek a ruhához. Kostyál azzal búcsúzott, holnapra itt a díszmagyar. Amíg ez zajlott, a kaszinó közönsége lázasan kereste, hová is tűnt el Liszt. Az ígéretet a szabómester betartotta, időben megjött a meggyszín dolmány, fehérzüst mellény és kék nadrág. Liszt felpróbálta, és miután Kostyál körbejárta csak annyit tudott mondani: "Olyan szép a ténsúr, hogy élő szobornak is beillik ..." Amikor a fizetés után tudakozódott Liszt, a mester igen barátságtalanul nézett rá, majd válaszolt: "Semmivel! Legfeljebb én tartozom az úrnak azért a dicsőségért, hogy amerre jár-kél s viseli az én ruházatomat, mindenütt elterjed a hír: azt a dolmányt és mellényt Kostyál Ádám, a pesti szabócéh mestere készítette." Néhány nappal később a mester remekében feszítve adott koncertet a Nemzeti Színházban, ami után megajándékozták azzal a díszkarddal, amelyet ma, számos már Liszt relikvia mellett, a Magyar Nemzeti Múzeum őriz.

Gipszmodell készítés 2000 február-május

Az elfogadott grafikai terv alapján készül, a verde szakmai igényeinek figyelembe vételével. A művész a gipszmodell beadását megelőzően két alkalommal konzultált a verdében.

Gipszmodell leadása 2000 május 30. 12⁰⁰

Beadás helye: MNB Bankjegy és Érmegyűjtemény, Bp. V. Szabadság tér 8-9. A épület fszt.

Gipszmodell zsűrizése 2000 május 30. 13³⁰

Bírálat helye: MNB Bankjegy és Érmegyűjtemény, Bp. V. Szabadság tér 8-9. A épület fszt.

Az elfogadott gipszmodell (D220mm)

A zsűri javasolta a banknak a gipszmodell felhasználását, kivitelezését. A szakvélemény két logikai részből állt:

1. Értékelés - a grafikai terv alapján készült mindkét éremoldal gipszmodellje plasztikailag igényesen megoldott, nagyon szép munka,
2. Javaslát - az előlapi portré plasztikájának csökkentésére, a hátlapi épülethomlokzat erőteljesebb tételére, a vésnöki munka megkezdésekor konzultációra a verdében.

A jegyzőkönyv tartalmazza a banki elfogadás esetére érvényes pénzügyi és jogi kondíciókat.

Néhány idézet a zsűritagoktól, a kézírásos helyszíni jegyzőkönyv alapján:

“Nagyon szépen megoldotta a feladatot, a terveknek megfelelően”

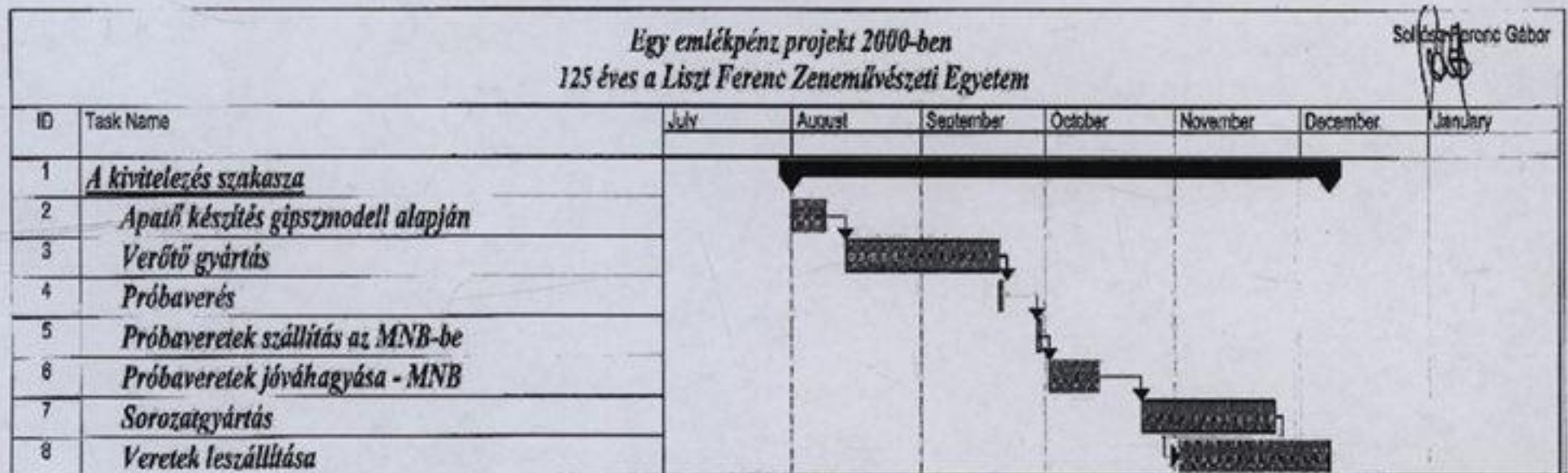
“Korrekt, szép munka”

“Esztétikailag gyönyörű”

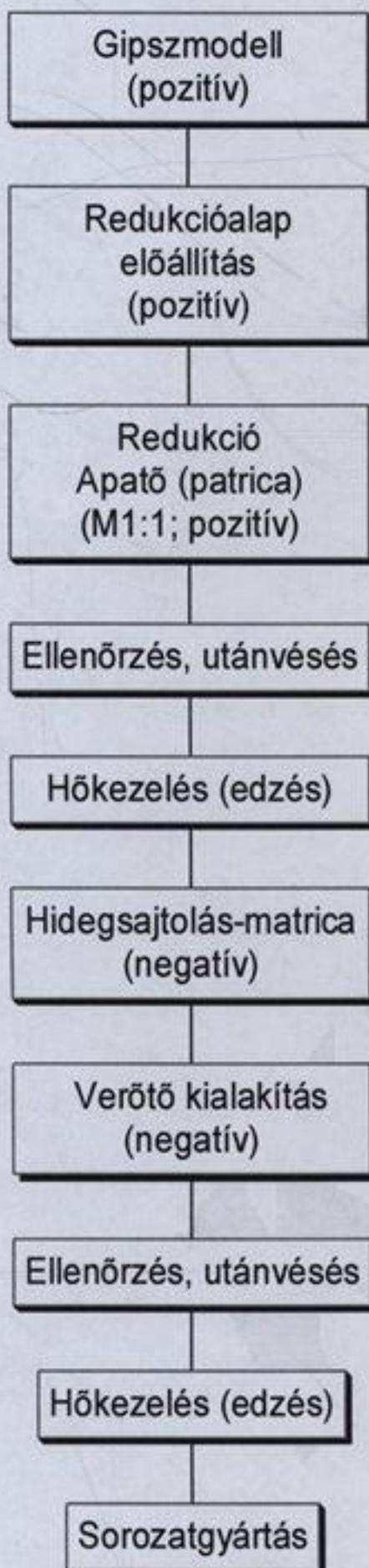
“Szép és nagy munka. ... Az előlapon túl magas a plasztika, a hátlapon a vonalakat meg kell erősíteni”

A zsűri értékelésében javaslatok olvashatóak verdei szempontok figyelembe vételére, ezeket az “élet” nem igazolta vissza. A gipszmodellen változtatásokat nem kellett végrehajtani, az éremgyártásra tökéletesen alkalmas volt.

3. KIVITELEZÉS - a redukciótól a kiszállításig

Nem szándékom, hogy a pénzverés műszaki kérdéseiről részletes ismertetést tartsak, de mégis érintőlegesen beszélnem kell erről. Főleg amiatt, hogy a próbaveret előállításához, majd a sorozatgyártáshoz számos műszaki feltétel biztosítása szükséges, a verőő pedig nélkülözhetetlen. A verőő gyártása két jól elválasztható szakaszra osztható. Az elsőben pozitív formákkal, a másodikban negatív formákkal dolgoznak (lásd folyamatábra).

Apatő készítés 2000 augusztus 1.-8.

Apatő redukciós marás
(a Pénzverő honlapjáról)

A bank a tulajdonát képező gipszmodellt átadja a pénzverőnek, ahol öntéssel egy strapabíróbb anyagból (műgyanta, bronz) egy másik pozitív formát készítenek, ami javítás, kikészítés után alapot képez redukcióhoz. A redukáló gép ezt letapogatja és egy áttételrendszerhez kapcsolódó maróberendezés segítségével kiforgácsolják szerszámacélból a szintén pozitív apatövet. Ez méretében egyezik a verendő tárggyal. Az apatövet utánvésik, majd megedzik, edzés után megtisztítják, polírozzák.

*Időadatok az apatő előállításra: redukálás gépi ideje-48 óra,
vésnöki munka-16 óra*

Előlap apatő

Elő- és hátlapi apatövek

Verőtő gyártás 2000 augusztus 14.-szeptember 19.

Verőtő utánvésés
(a Pénzverő honlapiáról)

Az apató segítségével sorozatban készítik a verőtöveket. Az apatóvet benyomják egy lágy állapotú szerszámacél tömbbe, aminek hatására létrejön a negatív forma. Ezt a negatív lenyomatot javítják, utánvésik, a tömböt arra az alakra formázzák, ami a verőgéphez való csatlakoztathatóságot biztosítja, majd edzik, tisztítják, polírozzák. Egy verőtővel a kívánt minőségben csak meghatározott számú veret készíthető el. Jelen esetben egy verőtő 1000 darab elvart minőségű emlékpénz kiveréséhez volt felhasználható, más szóval egy verőtő élettartama 1000 darab veret.

Végeredményben 1 pár verőtő készült a próbaveréshez, 6 pár verőtő a gyártáshoz.

Technikai adatok:
gyártás idő igény-2 nap
verőtő anyag-60WCrV7
kiinduló anyagtömb-D55x52 mm
kész súly-0,45 kg
verőtő keménység-60HRc

A munkálatok során a vésnöki feladatokat két szakember végezte:

előlap (Liszt)	Klavóra Andor
hátlap (épület)	Kósa István

Próbaverés 2000 szeptember 20.

Korábban 40-50 darab próbaveretet készítettek, ami lehetőséget adott arra, hogy osztogatásra is sor kerüljön. A magas darabszám lehetővé tette, hogy gyűjtők is hozzájussanak próbaveretekhez. Surányi György banki igazgatósága alatt ez a helyzet teljesen megváltozott, azóta már csak a technikailag szükséges típusonkénti 6 darab elkészítésére kerül sor. Jelen esetben 6 db. BU és 6 db. proof próbaveret került kiverésre. A "PRÓBAVERET" felirat a csak a hátlapon szerepelt, az előlap azonos a széria példányokéval.

BU próbaveret hátlapi verőtöve

A próbaveretek az alábbiak szerint kerültek elosztásra:

- 2 + 2 db. MNB Értéktár
- 2 + 2 db. MNB Látogatóközpont
- 1 + 1 db. Magyar Nemzeti Múzeum, Éremtár
- 1 + 1 db. Magyar Pénzverő Rt.

PRÓBAVERET

A proof próbaveret elő-és hátlapja

Próbaveretek beszállítása a MNB-ba 2000 szeptember 29.

Próbaveretek jóváhagyása - MNB 2000 október

A próbaveretek elfogadása után adja meg a bank az engedélyt a sorozatgyártás.

Sorozatgyártás 2000 október-november

Technikai adatok:

gépteljesítmény: 360 tonna

verési erő: 230 tonna

verési ütésszám: 4 ütés

Proof veretek elő- és hátlapi verőtövei
ZENEAKADÉMIA
LISZT MŰZEUM

Verőtő és veret (a
Pénzverő honlapjáról)

Verőüzem (a Pénzverő honlapjáról)

Veretek leszállítása 2000 november 02.-december 07.

A gyártás beindulás után megjelent a Magyar Közlönyben (MK 106. / 2000.10.30.) a bank 9/2000. számú hirdetménye, amelyben hivatalosan értesített mindenkit a „125 éves a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem” ezüst emlékpénzérme kibocsátásáról. A közlemény 2. pontja szerint „A Bank az emlékpénzérme forgalomba hozatalát 2000. november 6-án kezdi meg.” Ez a szállítás megkezdés dátumának ismeretében teljesült. A BU és proof veretek leszállításának befejezésekor a bankba visszakerült a gipszmodell, amit beraktároztak a bank értéktárába.

4. ÉREMAJÁNDÉKOZÁS a Zeneakadémián

A jubileum lebonyolítására 10 fő részvételével emlékbizottság alakult, amely a főbb dolgokban döntött. Az éremajándékozás gondolata is egy bizottsági ülésen született meg. Böszörményi Jenő gazdasági igazgató úr vetette fel, hogy minden a jubileumi évben főállású státusszal bíró dolgozó 1 -1 darab díszdobozos emlékpénzt kapjon, ami kb. 300-400 db. emlékpénz kiosztását jelentette. Kedvezményes áron 500 – 500 db. proof és BU. érmet vásároltak ajándékozásra.

Az átadás a megtervezett ünnepség része volt, a dolgozóknak jól esett, örültek neki. Akik a törzsépületben dolgoztak, azok a Nagyteremben kapták meg, a társintézményekbe elvitték és ott osztották ki. A jubileummal egyidőben egy 3 napos konferencia is volt (2000. november 11-14. Liszt és az európai felsőfokú zeneoktatás), ahol rektor úr többeket megajándékozott az emlékpénzzel. Emellett pl. régi tanároknak is juttattak. Vezetők külföldi útjaikon is ajándékozták ill. idelátogató művészek, vendégek is kaptak példányokat. Az ajándékozásokról kimutatást készült (2001-ben leltár szerint még 500 db. volt a pánccs szekrényében).

ZENEAKADÉMIA
LISZT MÚZEUM